

Ambassaden besöker områden för sydsudaneser i Khartoum-området

- **Förhållandena mycket svåra för sydsudaneser som befinner sig i s.k. öppna områden i Khartoum.**
- **Svåra sanitära förhållanden och brist på grundläggande service.**
- **Ungdomar, gravida och funktionshindrade särskilt utsatta.**
- **142 200 befinner sig i Khartoum-området. Antalet ökar.**
- **UNHCRs har begränsade möjligheter att ge adekvat stöd i de öppna områdena och internationella civilsamhället nekas tillträde.**

Den senaste siffran över sydsudaneser som är registrerade i Khartoum-området uppgår till 145 200 varav cirka 40 000 uppehåller sig i totalt 28 områden i Khartoum. 250 000 sydsudaneser har anlänt till Sudan efter december 2013 och de allra flesta bor i lägerliknande bosättningar i East Darfur och White Nile. Antalet ökar. Tillsammans med UNHCR genomförde ambassaden besök till bosättningar för sydsudaneser i Khartoum s.k. öppna områden. Utöver UNHCR sällskapades ambassaden av kommissionären för CVHW (Commissioner for Voluntary Humanitarian Work).

Bakgrunden till de öppna områdena är följande: I samband med utfallet av folkomröstningen 2011 och den efterföljande separationen av Sydsudan från Sudan, hänvisades människor med ursprung från Sydsudan till ett antal uppsamlingsplatser spridda runt om i Khartoum. Regeringens syfte var då att under organiserade former assistera återvändandet av sydsudaneser till Sydsudan och uppsamlingsplatserna kom att fungera som transitstationer. Mellan åren 2010 och 2013 assisterades återvändande av 75 000 människor. Återvändandet genomfördes i samarbete mellan CVHW och UNHCR samt IOM.

I och med den uppblossande konflikten i Sydsudan under senare delar av 2013 upphörde verksamheten då många sydsudaneser inte längre var villiga att återvända. Transitlegren övergick så småningom till vad man idag kallar för öppna områden.

Det råder en del oklarheter kring sydsudanesers status i Sudan vilket adderar till deras utsatthet och sårbarhet. Tidigare har Sudan välkomnat sydsudaneser som "brothers and sisters" men i september 2016 deklarerade Sudans regering att alla sydsudaneser som uppehåller sig i Sudan skall erhålla flyktingstatus. Trots detta saknas tydlig vägledning för applicering av beslutet i praktiken. Det råder oklarheter kring registreringen av flyktingar samt vem som verkligen ska definieras som flykting då det råder olika omständigheter beroende på om man; uppehöll sig i Sudan innan delningen av landet, om man anlände efter delningen, men innan december 2013, eller om man anlände efter utbrottet av stridigheter i Sydsudan i december 2013. Denna otydlighet leder till en begränsning för UNHCR att utöva sitt fulla mandat. Bland annat har man haft begränsat tillstånd till att

registrera sydsudaneser och därmed en begränsning i att organisera flyktingläger, bistå med skyddsåtgärder och annan grundläggande service. UNHCRs position är att alla sydsudaneser är flyktingar oavsett om man kom till Sudan innan eller efter delningen av landet. De sydsudaneser som bor i de öppna områdena riskerar statslöshet då majoriteten av dem anlände innan 2011. UNHCR kategoriserar dem som *refugees sur place*.

Ambassaden besökte två öppna områden i Khartoums närområde. Mandala med en befolkning på omkring 3000 och Bantiue med en uppskattad befolkning på 23 000-25 000 personer. Befolkningen i Bantiue riskerar tvångsförflyttning då administrationen i Khartoum vill återanvända marken för andra ändamål.

Förhållandena i områdena är mycket svåra. Här samsas människor från olika grupper och klaner. Det råder brist på all grundläggande service och infrastruktur. I det ena lägret finns knapp tillgång till belysning, vatten eller latriner. Boendet hade skapats med det man haft till hands, d.v.s. tidningspapper och tyg. Det tillfälliga boendet som blivit alltmer permanent klarar inte av regnsäsongen. Vissa har levt på samma ställe i flera år. 60 % av befolkningen beräknas vara under 18 år men en obetydlig del av dessa har tillgång till skolgång. I ett av områdena finns tillgång till en hälsoklinik men enligt uppgifter fanns varken material eller mediciner. Man hänvisades till att söka vård på egen hand, vilket de flesta inte har råd med. Sjukdomar sprids lätt i området inte minst p.g.a. bristande vattenkvalitet. Hepatit B och C, diarriesjukdomar, andra infektioner och njursjukdomar förekommer. Barn, personer med funktionshinder och även flertalet gravida är särskilt utsatta. Barn föds i lägret. Det finns mycket knappa försörjningsmöjligheter, då det är svårt att få arbetstillstånd. Som en följd av detta brygger man öl eller liknande alkoholhaltig dryck vilket är olagligt i Sudan. Det råder omfattande sociala problem i områdena och kriminaliteten ökar. Företrädare för olika grupper lyfte fram relevanta behov och brister.

Det är tydligt att sydsudaneser är en mycket utsatt och sårbar grupp utan grundläggande skydd och rättigheter. Sydsudaneserna är mycket villrådiga. De kan inte resa tillbaka till Sydsudan och har svårt att skapa sig ett liv i de öppna områdena.